

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 7/10 i 3/23) na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 73. sjednici, održanoj dana 21.03.2025. godine, donosi

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Informacija o medicinskoj rehabilitaciji branilaca i članova njihovih porodica u 2024. godini broj: 13/03-2-3-04-3-3756/25 od 14.03.2025. godine, Ministarstva za boračka pitanja.

II.

Informacija iz tačke I ovog Zaključka, nalazi se u prilogu i čini sastavni dio Zaključka.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/25

Datum, 21.03.2025. godine

Zenica

PREMIJER

Nezir Pivić

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,

1x a/a.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA**

INFORMACIJA
o medicinskoj rehabilitaciji branilaca i
članova njihovih porodica u 2024. godini

Zenica, mart 2025. godine

DIO PRVI - UVOD

Ova informacija obuhvata sprovedenu medicinsku rehabilitaciju-fizičku i mentalnu, u protekloj 2024. godini za pripadnike branilačke populacije: ratne vojne invalide (RVI), demobilizirane branioce (DB) i članove porodica poginulih branilaca (PPB), koji su djelimično ili potpuno izgubili svoju radnu sposobnost zbog ratnih povreda i oboljenja u vezi sa vršenjem vojnih dužnosti u ratu, kao i za druge osobe koji imaju status pripadnika branilačke populacije, a zadobili su povrede ili su oboljeli nakon rata.

U skladu sa važećim propisima, provedena je rehabilitacija i za jedan broj članova uže porodice umrlih ratnih vojnih invalida, dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja, članove porodice umrlih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, te udovice umrlih demobiliziranih branilaca.

DIO DRUGI - MEDICINSKA REHABILITACIJA

POGLAVLJE I. SVRHA MEDICINSKE REHABILITACIJE

Osnovni cilj rehabilitacije je da se kroz medicinski proces postigne osposobljavanje za samostalan rad i život osoba koje su djelimično ili potpuno izgubile svoju radnu sposobnost zbog ratne povrede, oboljenja ili urođene mane.

Medicinska rehabilitacija u suštini, predstavlja početak i prvu fazu vrlo složenog rehabilitacionog procesa. Ona obuhvata sve one aktivnosti koje se obavljaju u zdravstvenim ustanovama poslije nastanka povrede ili oboljenja, a koje traju sve dok se ne postigne maksimalno medicinsko osposobljavanje.

Dakle, svrha ili cilj medicinske rehabilitacije jeste u tome da se upotrebom savremenih metoda liječenja u medicinskim ustanovama zaustavi proces oboljenja, saniraju nastale patološke promjene i oštećenja, odnosno da se poremećene funkcije organizma što je moguće više vrate u svoje normalno stanje kakvo je postojalo prije nastanka povrede ili oboljenja.

Svrha rehabilitacije nije samo izlječenje ili ublaženje bolesti, nego i maksimalno osposobljavanje organizma u somatskom i psihičkom funkcionisanju, što se postiže razvijanjem u najvećoj mogućoj mjeri, preostalih fizičkih i psihičkih osobina. Ubrzani napredak medicine danas omogućava takve terapijske i funkcionalne zahvate, kojim se postiže takav efekat medicinskom rehabilitacijom da se najveći dio povrijeđenih i oboljelih osoba može vratiti svojim profesionalnim i drugim aktivnostima, odnosno da se preostala zdravstvena i radna sposobnost što više poboljša. Sve terapije i metode su pod strogim nadzorom specijalista fizijatarata, fizioterapeuta i drugog medicinskog osoblja, a što je itekako potrebno velikom broju pripadnika branilačke populacije.

Od velike važnosti je da se od samog početka liječenja ili medicinskog djelovanja u lječilištu misli na budućnost liječenog, odnosno na njegovo sadašnje i buduće funkcionisanje. Ovo je od značajnog uticaja na terapijski plan, na indikacije i tehniku različitih zahvata koji se u tretmanu primjenjuju i koji se stalno osavremenjuju.

Očekivani efekti takve medicinske rehabilitacije su poboljšanje zdravstvenih mogućnosti, a i psihičke uravnoteženosti, te bezbolnije obavljanje svakodnevnih aktivnosti čime se neposredno utiče i na socijalno i ekonomsko, odnosno profesionalno stanje liječenog.

POGLAVLJE II. BANJSKO-FIZIKALNO LIJEČENJE

U periodu primjene medicinske rehabilitacije u cjelini, izrasla je i razvila se posebna specijalistička grana u vidu fizikalne medicine ili fizikalne terapije, odnosno liječenja, koja se dobrim dijelom i svojim aktivnostima bavi razvijanjem i sprovođenjem rehabilitacije.

U ostvarivanju dopunskih prava za korisnike branilačko-invalidske zaštite, razvijena je i već ustaljena praksa upućivanja pripadnika branilačke populacije na medicinsku rehabilitaciju, odnosno fizikalno liječenje u prirodnim lječilištima u kojima se u procesu liječenja u terapiji primjenjuje, pored prirodnog faktora (termalne mineralne vode) i fizikalno liječenje ili kako se uobičajeno naziva takav oblik medicinske rehabilitacije, odnosno takva terapija banjsko-fizikalno liječenje (BFL).

S tim u vezi, a zahvaljujući postojanju prirodnih lječilišta u Federaciji Bosne i Hercegovine, u proteklom periodu, od kada se u Budžetu Kantona utvrđuju sredstva za medicinsku rehabilitaciju, u njenom sprovođenju uglavnom smo se fokusirali na banjsko-fizikalno liječenje kod koga je posebna pažnja stavljena na maksimalnu upotrebu prirodnog faktora u liječenju, u konkretnim slučajevima upotrebu hidro-terapijskih procedura.

Preduslov ovog načina liječenja je postojanje indicirajućeg oboljenja, prije svega, na loko-motornom aparatu. To se odnosi na bolesti zglobova, kostiju i mišića, zatim nervnog sistema (moždani udar, išijas, lezija nerava), određene bolesti kože, bolesti krvnih sudova, zatim tu su i posljedice upalnih procesa u trbušnoj duplji, hronične intoksikacije, posttraumatska stanja lokomotornog sistema, bolesti kardiovaskularnog sistema te neka ginekološka oboljenja. Značajno je navesti da se banjsko-fizikalno liječenje primjenjuje i kod invalida-amputiraca koji nemaju navedena indicirajuća oboljenja, ali to se čini u cilju jačanja mišićnog tkiva bataljka kod protetisanja, odnosno prilagođavanje proteza i drugih ortopedskih pomagala njegovim tjelesnim osobinama.

U porastu su kardiovaskularna oboljenja pripadnika branilačke populacije kojima je odmah nakon oboljenja-udara ili operativnog zahvata neophodna kardio-rehabilitacija i iz te potrebe po navedenom kriteriju Komisija je u ovoj izvještajnoj godini na istu poslala 13 pripadnika branilačke populacije koja su se realizovala u RRC „Reumal“ Fojnica, JZU CFMR „Ilidža“ Gradačac te Banja „Terme“ Ilidža-Sarajevo. Važno je napomenuti da je mišljenje ljekara specijalista da kardio-rehabilitaciju treba realizovati odmah i jednom po operativnom zahvatu, a drugi put ako ima i druge indikacije za BFL.

Medicinska rehabilitacija se ne primjenjuje kod osoba koje, i pored indicirajućih oboljenja za takvo liječenje, imaju i druga oboljenja koja su kontraindikativna na hidroterapiju i kod kojih bi primjena iste, odnosno primjena hidroterapije, mogla dovesti do pogoršanja zdravstvenog stanja. Nažalost, sve je više zahtjeva takve vrste.

DIO TREĆI - NORMATIVNA REGULATIVA

POGLAVLJE I. ZAKONSKI PROPISI

Pravo na medicinsku rehabilitaciju pripadnika branilačke populacije kao pravo koje se ostvaruje na nivou Kantona regulisano je odredbama člana 9-12 Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 1/14) te odredbama Uredbe o medicinskoj rehabilitaciji branilaca i članova njihovih porodica u banjsko-klimatskim lječilištima ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 4/14 i 15/21) (u daljem tekstu: Uredba), koju je Vlada Kantona donijela kao podzakonski akt a istim su regulisani uvjeti, način i postupak ostvarivanja ovog prava.

Uredbom su obuhvaćeni način i postupak podnošenja zahtjeva, formiranje odgovarajućih evidencija, uvedena je obaveza predočavanja odgovarajuće medicinske dokumentacije sa dijagnosticiranim indicirajućim oboljenjima, pripadnost odgovarajućoj kategoriji branilačke populacije, vrijeme provedeno u OS BiH, stepen tjelesnog oštećenja (invaliditeta), ratna odlikovanja i drugo.

U praksi se primjena odredbi Uredbe pokazala potpuno opravdanom i ostvareni su izvanredni rezultati. Eliminirane su sve mogućnosti neopravdanog upućivanja na rehabilitaciju, kao i mogućnosti svođenja iste na zdravstveni turizam ili rekreativnu aktivnost.

POGLAVLJE II. KOMISIJA

Na nivou Ministarstva za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona imenovana je od strane Ministra stručna Komisija za odobravanje upućivanja branilaca i članova njihovih porodica u lječilišta, sastavljena od tri ljekara-specijalista, od kojih su dva specijaliste fizijatrije, jedan specijalista interne medicine i službenik Ministarstva koji je ujedno i sekretar Komisije, sa zadatkom da razmatra zahtjeve i vještači medicinsku dokumentaciju pripadnika branilačke populacije za upućivanje na medicinsku rehabilitaciju i utvrđuje prijedloge pripadnika branilačke populacije kojima bi po medicinskim indikacijama trebalo odobriti istu.

Komisija ne odobrava medicinsku rehabilitaciju u slučajevima kada je to neosnovano i neopravdano, u slučajevima kada pacijenti nisu u posljednjih godinu dana liječeni od oboljenja zbog kojeg se upućuju na medicinsku rehabilitaciju, zatim kada je obavljen po jedan specijalistički pregled kod fizijatra ili inerniste prije podnošenja zahtjeva za korištenje medicinske rehabilitacije, kada u nalazima specijaliste nema preporuke za navedenu vrstu liječenja ili je izražena neosnovana želja apliciranja za medicinsku rehabilitaciju. Posebno se ne odobrava medicinska rehabilitacija koja bi bila kontraindikativna, ali u takvim slučajevima Komisija uvijek svojim zaključkom predlaže daljnji medicinski tretman, a isto uslovljava sa nemogućnosti podnošenja novog zahtjeva sve dok se ne otkloni, odnosno izlječi oboljenje koje je kontraindikativno sa vremenskim rokom od jedne godine. Tako su u toku izvještajnog perioda iz razloga oboljenja koja su kontraindikativna na hidroterapiju odbijeno 50 zahtjeva. Napominjemo da je svake godine sve više odbijanja iz navedenog razloga što znači da mnogi naši korisnici osim oboljenja koja zahtijevaju ovu vrstu liječenja, imaju i druga, u najvećem broju veoma teška oboljenja koja su kontraindikativna na hidroterapiju.

POGLAVLJE III. KORISNICI, PERIOD LIJEČENJA I LJEČILIŠTA

Korisnici medicinske rehabilitacije su: ratni vojni invalidi sa stepenom invalidnosti 70% i više, dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja, ostali ratni vojni invalidi, demobilizirani branioци koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995.godine u sastavu Oružanih snaga proveli najmanje 24 mjeseca odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetna lica ili šest mjeseci po punoljetstvu, članovi porodica šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida, članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, učesnici narodnooslobodilačkog-antifašističkog rata 1941-1945. godine, čiji je status utvrđen rješenjem nadležnog organa. Članom 3. Uredbe definisani su i posebni korisnici prava: udovice umrlih demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu i roditelji umrlih ratnih vojnih invalida ili demobiliziranih branilaca koji su u redovima Oružanih snaga proveli najmanje dvije godine, ukoliko su ih isti izdržavali posljednju godinu dana prije smrti. Pravo na medicinsku rehabilitaciju navedeni mogu koristiti pod uvjetom da imaju prebivalište na području Kantona u trajanju od najmanje dvije godine neprekidno, osim povratnika u Republiku Srpsku. Takođe kao posebni slučajevi korištenja prava u lječilištima izuzetno mogu biti upućeni u toku jedne kalendarske godine a u okviru priprema za takmičenja, i članovi invalidskih sportskih klubova i reprezentacije u invalidskom sportu, kao i pojedinci, ratni vojni invalidi-sportisti.

Komisija po potrebi i preporuci specijalista odobrava pratioce za korisnike dodatka za njegu i pomoć drugog lica, kao i drugim korisnicima prava čija je ukupna nesposobnost jednaka nesposobnosti korisnika dodatka za njegu i pomoć drugog lica, za period boravka u lječilištu i istom se osigurava smještaj i hrana. Takođe korisniku prava se, u slučaju potrebe, može odobriti pratilac u vrijeme odlaska u lječilište i povratka iz lječilišta, ali do sada nisu zabilježeni ovakvi slučajevi.

Kao racionalan period liječenja utvrđen je period od 14 dana, ali isključivo na prijedlog liječnika specijaliste fizijatra u lječilištu i u rijetkim slučajevima, medicinska rehabilitacija se može produžiti do 28 dana. U izvještajnoj godini nije zabilježen ni jedan slučaj kojim je traženo produženje boravka u lječilištu.

U izvještajnoj godini, medicinska rehabilitacija se sprovodila u JZU Banjsko-rekreativnom centru "Aquaterrm" u Olovu, JU Rekreativno-rehabilitacionom centru "Reumal" u Fojnici, JZU Centru za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i banjsko liječenje "Ilidža" u Gradačcu te Banji „Terme“ Ilidža-Sarajevo, sa kojima su, poslije sprovedenog javnog poziva 2023. godine sklopljeni ugovori sa rokom važenja do 31.12.2025. godine. Cijena 1 BO dana (smještaj u dvokrevetnim i trokrevetnim sobama, tri obroka dnevno, pregled ljekara, kompletna fizikalna i medicinska procedura) iznosi 85,00 KM.

Također je neophodno napomenuti da je tokom 2023. godine proveden Javni poziv za dostavljanje ponuda za javnu nabavku usluga banjsko-klimatske rehabilitacije u skladu sa Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz aneksa II Zakona o javnim nabavkama za pripadnike boračke populacije Zeničko-dobojskog kantona te su sklopljeni ugovori sa naprijed navedena četiri lječilišta u periodu 2023.-2025. godine. Cijena 1 BO dana (smještaj u dvokrevetnim i trokrevetnim sobama, tri obroka dnevno, pregled ljekara, kompletna fizikalna i medicinska procedura) iznosi 85,00 KM.

BRC "Aquaterm" u Olovu kada je riječ o nivou zdravstvenih i drugih usluga pruženih u ovom lječilištu izdvaja se u odnosu na druga lječilišta a što pokazuju i zadovoljni sami korisnici i u vezi sa tim nije bilo zapaženih nedostataka ili upućenih primjedbi. Evidentno je da se iz godine u godinu povećava broj korisnika u ovom lječilištu. Da bi zadovoljilo potrebe korisnika lječilište u kontinuitetu radi na poboljšanju uslova boravka i zdravstvenih usluga, te je u zadnjih par godina izvršena i dogradnja jednog objekta i adaptacija postojećeg dijela i ugradnja lifta, kao i izgradnja novog zatvorenog bazena a sve u cilju zadovoljavanja potreba korisnika.

U RRC "Reumal" upućuju se na liječenje teško pokretni ili potpuno nepokretni pacijenti, jer objekti tog lječilišta raspolažu pored liftova i pristupnim rampama (kojima je dostupan pristup svakom dijelu lječilišta svim vrstama pacijenata), a i zdravstvenim uslugama koje zadovoljavaju potrebe navedenih korisnika. Također se u proteklih godinama u to lječilište upućuju i pripadnici branilačke populacije kojima je predložena kardio-vaskularna rehabilitacija, budući da je lječilište osposobljeno za istu.

U Banju "Ilidža" Gradačac upućivani su, uglavnom, pripadnici branilačke populacije iz općina koje geografski gravitiraju tom lječilištu. I ovo lječilište raspolaže liftom i veoma dobrim uvjetima za boravak, te po mišljenju korisnika ista ni u jednom pogledu ne zaostaje za drugim lječilištima.

Kada je riječ o Banji „Terme“ Ilidža-Sarajevo pohvalno je da branioci i članovi njihovih porodica imaju mogućnost koristiti usluge i ovog lječilišta obzirom da je isto savremeno opremljeno za sve vrste oboljenja, te isto nudi kompletnu fizikalnu i medicinsku proceduru za oboljenja za koja se korisnici upućuju.

DIO ČETVRTI - MEDICINSKA REHABILITACIJA U 2024. GODINI

Komisija se po pravilu sastajala svakih 14 dana u 2024. godini i održala 17 zasjedanja. Na istim je razmatrala i vještačila medicinsku i drugu dokumentaciju za 1210 pripadnika branilačke populacije koji su aplicirali za medicinsku rehabilitaciju. Zahtjevi su podnešeni i kompletirani od strane gradskih/općinskih službi nadležnih za branilačko-invalidsku zaštitu Kantona. Odobreno je 711 zahtjeva te na medicinsku rehabilitaciju upućeno je 665 korisnika koji su ispunjavali propisane kriterije te 19 pratilaca za lica koja nisu u mogućnosti samostalno obaviti medicinsku rehabilitaciju, dok se 46 korisnika nije pojavilo u odobrenom terminu medicinske rehabilitacije iz njima poznatih razloga. U izvještajnom periodu nije bilo zahtjeva za upućivanje sportista/klubova na pripreme pred početak takmičarske sezone, kao ni pojedinaca, ratnih vojnih invalida sportista.

Bitno je napomenuti da je u ovom izvještajnom periodu u znatnom porastu odbijanje zahtjeva iz razloga kontraindikacija na hidroterapiju, što daje realnu sliku o zdravstvenom stanju ove populacije. Na zaključke Komisije o upućivanju na liječenje u prirodna lječilišta izjavljeno je 146 žalbi, od kojih je za 70 korisnika Komisija potvrdila svoj ranije doneseni zaključak, a u 76 slučajeva odobrena je medicinska rehabilitacija, jer je dokumentacija naknadno dopunjena sa odgovarajućim medicinskim nalazima ili je postupljeno po zaključku Komisije, kao npr. da je obavljen fizikalni tretman kod nadležnog fizijatra, dostavljen nalaz fizijatra i interniste u skladu sa odredbama Uredbe, itd. (sa preporkom za rehabilitaciju i ne stariji od 30 dana) poslije čega je ponovno uslijedio prijedlog da se obavi i tretman u prirodnom lječilištu. U izvještajnom periodu podnesene su četiri tužbe Kantonalnom sudu u Zenici od kojih su tri uvažene i predmeti vraćeni na ponovni postupak dok je jedna tužba odbijena.

Od upućenih 665 korisnika za rehabilitaciju pripadnika branilačke populacije, 230 odnosno 34,58% je upućeno u „Aquaterm“ Olovo, 128 odnosno 19,24% u „Reumal“ Fojnica, 190 odnosno 28,58% u Banju „Terme“ Ilidža i 117 odnosno 17,60% u „Ilidža“ Gradačac.

U odnosu na uspostavljene proporcije korisnika po kategorijama u okviru branilačke populacije, realizacija je bila slijedeća:

- Ratni vojni invalidi197-(29,62%)
- Demobilizirani branioci385-(57,89%)
- Članovi porodica poginulih branilaca.....56-(8,42%)
- Dobitnici najvećih ratnih priznanja.....8-(1,20%)

- Supruge umrlih ratnih vojnih invalida.....5-(0,75%)
- Supruge umrlih dobitnika ratnih priznanja.....1-(0,15%)
- Supruge umrlih demobiliziranih branilaca.....13-(1,97%)

Proporcija korisnika približno je ostvarena u postavljenim omjerima. Suština je u tome da je u odlučivanju o upućivanju na liječenje dominantan uvjet bio da je postojala potreba za takvim liječenjem (indicirajuće oboljenje, apsolutno i češće relativno, kontinuirano liječenje), a ne formalna pripadnost odgovarajućoj kategoriji. Također, vodilo se računa da se ne upućuju branioci prije isteka roka od jedne (kalendarske) godine i o tome da ukoliko nema posebne potrebe, bez obzira na kategoriju korisnika, da se rehabilitacija ne obavlja svake kalendarske godine (izuzev ratnih vojnih invalida 70% i više). Također evidentan je i jedan broj odbijenih zahtjeva korisnika koji su tražili pratiocice iz razloga što istim u lječilištima pomaže osoblje i pratioci nisu od posebnog značaja u toku liječenja, a i cijena boravka pratioca u lječilištu i korisnika medicinske rehabilitacije je u svim lječilištima potpuno ista.

U narednim tabelarnim pregledima sadržani su podaci o broju korisnika po općinama, kategoriji kojoj pripadaju i u kojim lječilištima je obavljena medicinska rehabilitacija.

Tabela br. 1.

Ukupno upućenih na banjsko-fizikalno liječenje u četiri prirodna lječilišta

Općina	Predloženo zahtjevi	U P U Ć E N O S A P R A T I O C I M A								
		RVI	DB	PPB	DNRP	SURVI	SUDNRP	SUDB	Pratioci	Svega
Breza	30	5	11	1					1	18
Doboj Jug	28	5	8	3	1					17
Kakanj	64	14	20	5		1			2	42
Maglaj	143	24	42	7		1		2	2	78
Olovo	53	4	25	2				1		32
Tešanj	175	22	70	6				4	3	105
Usora	26	2	11						1	14
Vareš	29	3	9					1		13
Visoko	75	11	12	7	2			1		33
Zavidovići	162	21	45	6	2	1			3	78
Zenica	365	69	118	17	3	2	1	4	7	221
Žepče	60	17	14	2						33
SVEGA:	1210	197	385	56	8	5	1	13	19	684

Tabela br. 2.

Upućeno na banjsko-fizikalno liječenje u BRC "Aquaterm" u Olovu

Općina	U P U Ć E N O S A P R A T I O C I M A								Svega
	RVI	DB	PPB	DNRP	SUDB	SURVI	SUDNRP	Pratilac	
Breza	2	4							6
Doboj Jug	3	2							5
Kakanj	7	6	4					1	18
Maglaj	11	13	1		1	1			27
Olovo	1	18	1		1				21
Tešanj	11	20						2	33
Usora		4							4
Vareš	3	3							6
Visoko	7	6	4		1				18
Zavidovići	8	8	1	2					19
Zenica	23	33	4	1	1	2	1		65
Žepče	4	7							11
SVEGA:	80	124	15	3	4	3	1	3	233

Tabela br. 3.

Upućeno na banjsko-fizikalno liječenje u RRC "Reumal" u Fojnici

Općina	U P U Ć E N O S A P R A T I O C I M A						
	RVI	DB	PPB	DNRP	SURVI	Pratioci	Svega
Breza	2		1			1	4
Doboj Jug	1			1			2
Kakanj	3	4					7
Maglaj	10	4	2			2	18
Olovo	3						3
Tešanj	7	5				1	13
Usora	2						2
Vareš							
Visoko	1	1	1	1			4
Zavidovići	11	3	1		1	3	19
Zenica	33	14	1	1		6	55
Žepče	11	1	2				14
SVEGA:	84	32	8	3	1	13	141

Tabela br. 4.

Upućeno na banjsko-fizikalno liječenje u Banja „Terme“ Ilidža-Sarajevo

Općina	U P U Ć E N O S A P R A T I O C I M A							
	RVI	DB	PPB	DNRP	SURVI	SUDB	Pratilac	Svega
Breza		6						6
Doboj Jug	1	3	2					6
Kakanj	4	7			1		1	13
Maglaj	1	13	2			1		17
Olovo		5	1					6
Tešanj	1	27	4			2		34
Usora		3					1	4
Vareš		6				1		7
Visoko	1	4		1				6
Zavidovići		25	1					26
Zenica	10	41	7	1		3	1	63
Žepče	2	3						5
SVEGA:	20	143	17	2	1	7	3	193

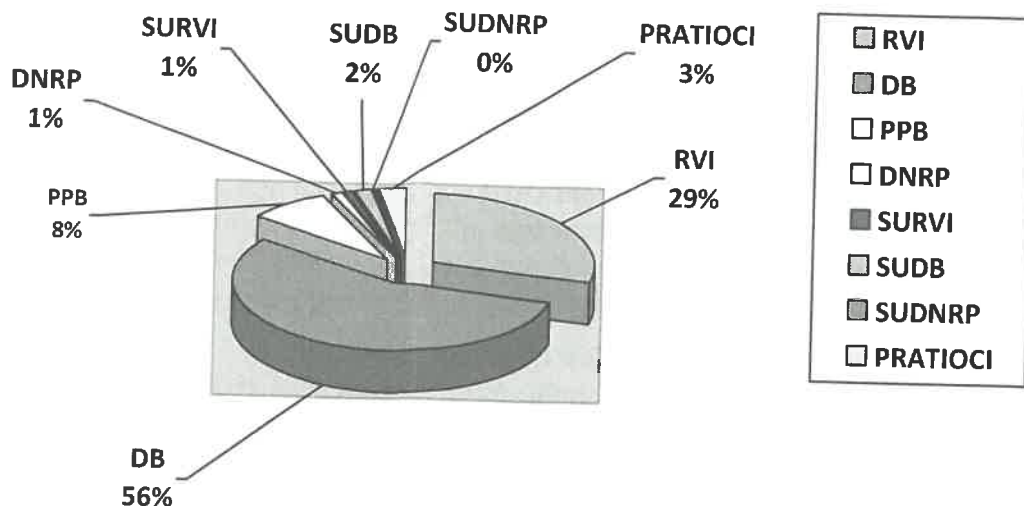
Tabela br. 5.

Upućeno na banjsko-fizikalno liječenje u CFMR "Ilidža" u Gradačcu

Općina	U P U Ć E N O				
	RVI	DB	PPB	SUDB	Svega
Breza	1	1			2
Doboj Jug		3	1		4
Kakanj		3	1		4
Maglaj	2	12	2		16
Olovo		2			2
Tešanj	3	18	2	2	25
Usora		4			4
Vareš					
Visoko	2	1	2		5
Zavidovići	2	9	3		14
Zenica	3	30	5		38
Žepče		3			3
SVEGA:	13	86	16	2	117

Dijagram raspodjele po kategorijama pripadnika branilačke populacije ukupno odobrenih banjsko-fizikalnih liječenja

RVI - ratni vojni invalidi
DB - demobilizirani banioci
PPP - porodice poginulih branilaca
DNRP - dobitnici najvećih ratnih priznanja
SURVI - supruga umrlog ratnog vojnog invalida
SUDB - supruga umrlog demobiliziranog branioca
SUDNRP - supruga umrlog dobitnika najvećeg ratnog priznanja
PRATIOCI - pratioci za lica kojima je potrebna pomoć drugog lica

DIO PETI – ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Krajem 2024. godine doneseni su novi Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica te Uredba o medicinskoj rehabilitaciji branilaca i članova njihovih porodica u banjsko-klimatskim lječilištima. Donošenje naprijed navedenih propisa rezultat je dosljednog praćenja primjene propisa i uočenih nedostataka kroz rad Komisije za odobravanje upućivanja branilaca i članova njihovih porodica u lječilišta i rada općinskih/gradskih službi za boračko-invalidsku zaštitu kao prvostepenih organa. Naime, kroz rad uočen je drastičan porast broja zahtjeva posljednjih godina, dijelom zbog starenja branilačke populacije ali najvećim dijelom zbog činjenice da se sve većem broju branilaca i članova njihovih porodica uskraćuje obavljanje medicinske rehabilitacije kroz redovan postupak liječenja putem Zavoda zdravstvenog osiguranja te se isti upućuju na Ministarstvo i Komisiju. Također uočen je i veliki broj neosnovanih prijedloga nadležnih ljekara specijalista fizijataru gdje su izdavani prijedlozi za banjsko-klimatsko liječenje nakon samo jednog ili dva pregleda i bez provedenog stacionarnog ili fizikalnog liječenja. Specijaliste interniste također u većem broju specijalističkih nalaza ne navode izričito da li imenovani ima kontraindikacija na hidroterapiju odnosno da li imenovani može obaviti medicinsku rehabilitaciju već se koriste nepreciznim odrednicama kao što su: „u momentu pregleda nema kontraindikacija, nema apsolutnih kontraindikacija i sl.“

Donošenjem nove Uredbe o medicinskoj rehabilitaciji branilaca i članova njihovih porodica u banjsko-klimatskim lječilištima utvrđeno je da ratni vojni invalidi sa stepenom invalidnosti 70% i više mogu koristiti medicinsku rehabilitaciju svake godine, dok sve druge kategorije branilaca i članova njihovih porodica mogu koristiti medicinsku rehabilitaciju svake druge godine, osim ukoliko se pojavila nova zdravstvena okolnost čiju će opravdanost cijeliti Komisija.

Također propisano je i da svi korisnici osim ratnih vojnih invalida sa stepenom invalidnosti 70% i više moraju dokazati da su u posljednjih godinu dana prije apliciranja liječeni u kontinuitetu od bolesti

zbog koje se upućuju na medicinsku rehabilitaciju kako bi se izbjegli slučajevi rekreativnog boravka u banjsko-klimatskim lječilištima. Bitno je naglasiti i da je Uredbom smanjen broj dana trajanja medicinske rehabilitacije sa 14 na 10 što je bio jedan od zahtjeva najvećeg broja branilaca tokom javne rasprave i tokom donošenja Uredbe, kako bi veći broj samih branilaca mogao ostvariti pravo na medicinsku rehabilitaciju.

Medicinska rehabilitacija, kao dopunski vid prava za korisnike branilačko-invalidske zaštite, i dalje u potpunosti opravdava svoju namjenu. Dosljednom primjenom Uredbe olakšat će se rad nadležnim općinskim službama za branilačko-invalidsku zaštitu, čime se izbjegava bilo kakva improvizacija ili površnost u obradi zahtjeva za liječenje i donošenje odluka.

U zaprimanju pojedinačnih zahtjeva i njihovoj obradi u općinskim službama za branilačko-invalidsku zaštitu rijetki su propusti u sprovođenju Uredbom propisane procedure. Uključivanjem ljekara specijalista u razmatranje i odlučivanje o odobravanju medicinske rehabilitacije, postignuto je da se na liječenje upućuju samo pripadnici branilačke populacije kojima je takvo liječenje potrebno, odnosno da takvo liječenje nisu mogli ostvariti po osnovu zdravstvenog osiguranja ili iz nekog drugog razloga.

Ništa manje nije značajno učešće liječnika u razmatranju i odlučivanju o rehabilitaciji kada su u pitanju kontraindikacije na hidroterapiju, čime se izbjegava rizik da se pacijent sa kontraindikativnim oboljenjima uputi na medicinsku rehabilitaciju i time se pogorša njegovo zdravstveno stanje i ostvari suprotan efekat od željenog.

Prateći podatke o broju podnešenih zahtjeva za medicinsku rehabilitaciju, može se zaključiti da je i dalje iskazan veliki interes za ovim vidom liječenja iz objektivne potrebe, jer se češće pojavljuju oboljenja lokomotornog aparata, kao posljedica ratnog angažovanja i starenja ove populacije.

Sredstva za banjsko-fizikalno liječenje planirana u Budžetu za 2024. godinu iznosila su 800.000,00KM, a realizovano je 795.135,00 KM, odnosno 99,39% raspoloživih sredstava.

Sve navedeno pokazuje jasno opredjeljenje Ministarstva spram potreba branilaca i članova njihovih porodica obzirom na mogućnosti i kvalitet usluga izabranih lječilišta pružajući mogućnost Komsiji Ministarstva da braniocu osigura najbolji mogući potrebni tretman koji njegovo zdravstveno stanje iziskuje. Kontinuirano izvršenje budžeta na ovom transferu Ministarstva koji godinama iznosi blizu 100% planiranih sredstava, te konstantno povećanje istog jasno pokazuje Vlada i Ministarstvo ne planiraju praviti budžetske uštede nauštrb zdravlja branilaca.

Imajući u vidu naprijed navedeno opravdana je potreba za povećanjem sredstava za banjsko-fizikalno liječenje u narednom periodu iz razloga što branilačka populacija je sve starija, te im je ovaj vid banjsko-fizikalnog liječenja sve potrebniji i neophodniji a i sami su onemogućeni da prijeko potrebno liječenje ostvare preko Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona.

Broj: 13/03-2-3-04-3-3756/25
Zenica, 14.03.2025. godine

MINISTAR
Adnan Sirovica